

Anexa 2.

VIZAT,

Director general,

Dr. ing. Spirin Claudian CHIRU



**CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE
A PERSONALULUI DE CERCETARE - DEZVOLTARE
DIN CADRUL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE
CERCETARE - DEZVOLTARE PENTRU CARTOF ȘI
SFECLĂ DE ZAHĂR BRAȘOV**

CUPRINS

CAPITOLUL 1 – Dispoziții generale	3
CAPITOLUL 2 – Termeni de bază	3
CAPITOLUL 3 – Principii fundamentale	4
CAPITOLUL 4 – Standarde profesionale	5
CAPITOLUL 5 – Responsabilități	8
CAPITOLUL 6 - Proceduri pentru soluționarea litigiilor	8

CAPITOLUL 1. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Codul de etică și deontologie al personalului de cercetare-dezvoltare din Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov reprezintă un ansamblu de principii și reguli de conduită morală și profesională obligatorii, care trebuie să guverneze activitatea personalului ce își desfășoară activitatea în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, pe baza Legii nr.206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.

Art. 2. Codul de Etică are drept scop definirea cadrului etic și deontologic astfel încât personalul de cercetare – dezvoltare, să îndeplinească cu profesionalism, obiectivitate, onestitate și loialitate atribuțiile care îi revin în conformitate cu exigențele Ariei Europene a Cercetării și cu principiile etice acceptate de comunitatea științifică internațională.

Art. 3. În exercitarea profesiei sale, personalul de cercetare – dezvoltare al Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov are obligația de a respecta principiile fundamentale și standardele profesionale de bună conduită, prezentate în acest Cod de Etică cât și cele cuprinse atât în legislația națională în reglementările Uniunii Europene și Carta Universității.

CAPITOLUL 2. TERMENI DE BAZĂ

Art.4 În sensul prezentului Cod, termenii de bază sunt definiți astfel:

- (a) **ancheta** - etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează investigației și care se bazează pe dovezi;
- (b) **arbitrarea** - procesul de analiză și de decizie asupra unei sesizări privind abateri de la etica și deontologia profesională;
- (c) **arbitru** - persoană cu calificare corespunzătoare, care analizează și informează asupra gradului de culpabilitate al persoanei acuzate de abatere de la buna conduită în cercetare-dezvoltare;
- (d) **buna conduită** - set de reguli etice și profesionale ce trebuie aplicate în scopul realizării unor acțiuni specifice cercetării-dezvoltării;
- (e) **confeccionarea de date** - înregistrarea și prezentarea unor date din imaginație care nu sunt obținute prin metodele de lucru folosite în cercetarea științifică;
- (f) **confidențialitate** - păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflată în desfășurare sau recent finalizate, asupra evaluării proiectelor, precum și asupra persoanei acuzată de fraudă și asupra persoanei care face o sesizare;

- (g) **conflict de interese** - situația de incompatibilitate în care se află o persoană juridică sau fizică care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activităților de cercetare-dezvoltare și obținerea de granturi sau contracte de cercetare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru unitatea ori instituția de cercetare-dezvoltare din care face parte;
- (h) **comunitate științifică** - grup de cercetători științifici ai unităților sau instituțiilor de cercetare-dezvoltare. În sens larg, totalitatea cercetătorilor științifici dintr-o țară, dintr-o zonă a lumii sau din întreaga lume;
- (i) **eroare** - greșeală neintenționată, datorată insuficienței informări, insuficienței practici profesionale, sau entuziasmului științific exagerat;
- (j) **evaluare** - aprecierea propunerilor de proiecte, a proiectelor și a rezultatelor cercetării științifice, cât și a resursei umane și a entităților de cercetare, prin folosirea unor criterii calitative și cantitative;
- (k) **frauda** - acțiunea deliberată de confecționare a datelor și rezultatelor, falsificarea, plagierea, înstrăinarea ilicită a rezultatelor cercetării științifice, sau alte procedee care se abat de la bunele practici acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unor avantaje cum ar fi, prestigiul științific, finanțări, conducerea de proiecte sau acceptarea rapoartelor de cercetare;
- (l) **integritate** - trăsătură a personalului de cercetare-dezvoltare care implică respectarea demnității umane și a valorilor morale, intrinseci ale științei și cercetării;
- (m) **investigația** - etapa inițială a cercetărilor asupra fraudei în cercetare-dezvoltare, care are rolul de a verifica dacă sesizarea are o bază reală;
- (n) **notificare** - comunicarea scrisă făcută unei persoane, acuzată de fraudă în cercetare-dezvoltare;
- (o) **paternitate** - calitatea de autor al unui produs științific;
- (p) **plagiat** - însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor sau textelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală;
- (q) **produs științific** - publicație, brevet de invenție, produs industrial, agricol, tehnologie, program de calculator, și altele asemenea, obținut în urma activității de cercetare-dezvoltare și care poate face obiectul proprietății intelectuale;
- (r) **responsabilitate** - atitudine prin care personalul de cercetare - dezvoltare își asumă obligativitatea de a păstra integritatea în cercetare-dezvoltare, cât și consecințele nerespectării acestei obligații;
- (s) **standard profesional** - normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită a personalului de cercetare-dezvoltare.

CAPITOLUL 3. PRINCIPII FUNDAMENTALE

Art.5 Activitatea personalului de cercetare-dezvoltare trebuie să fie guvernată de următoarele principii fundamentale:

- a) **Principiul demnității:** personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să desfășoare activitățile de cercetare-dezvoltare manifestând respect față de ființele vii și în particular față de om ca ființă rațională, netratându-le niciodată doar ca mijloc, ci întotdeauna ca valoare supremă.
- b) **Principiul autonomiei:** personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să aibă libertatea de a face propriile alegeri, de a-și dezvolta aptitudinile, de a cerceta, cu respectarea normelor legale în vigoare și să respecte acest principiu și pentru persoanele cu care colaborează.
- c) **Principiul integrității:** personalul de cercetare-dezvoltare își va exercita activitatea cu onestitate, corectitudine și spirit colegial, în deplină concordanță cu celelalte principii etice, fără nici o ingerință din afară.
- d) **Principiul binefacerii:** personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să promoveze acele activități de cercetare-dezvoltare care produc beneficii sociale sau economice punând în balanță beneficiile, daunele și riscurile în vederea obținerii unui rezultat optim, fără a ignora interesul individual.
- e) **Principiul precauției:** personalul de cercetare-dezvoltare are obligația de a clarifica gradul de precizie, respectiv de risc ce caracterizează rezultatele cercetării-dezvoltării. În desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare vor fi luate în considerare toate consecințele care pot fi prezise (prevăzute, anticipate) pe baza datelor științifice, alături de acelea a căror probabilitate nu poate fi negată chiar dacă nu este dovedită științific.

Art.6 La principiile fundamentale care stau la baza activității personalului de cercetare-dezvoltare se adaugă normele de bună conduită obligatorii stabilite prin alte acte normative valabile la nivel național sau internațional privind:

- a) drepturile omului;
- b) egalitatea de șanse și atitudinea nediscriminatorie, precum și discriminarea pozitivă a grupurilor defavorizate;
- c) libertatea de expresie și informare;
- d) libertatea de cercetare;
- e) respectul față de proprietate în general și de proprietatea intelectuală în special;
- f) protecția consumatorilor;
- g) protecția datelor personale inclusiv cele genetice;
- h) protecția mediului ambiant;
- i) protecția animalelor.

CAPITOLUL 4. STANDARDE PROFESIONALE

Art.7(1) Respectarea standardelor profesionale constituie o obligație și o garanție a bunei conduite a personalului de cercetare-dezvoltare.

(2) Standardele profesionale exclud:

- a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- b) confecționarea de rezultate;
- c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- e) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor;
- f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- h) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțări, precum și în raportarea rezultatelor cercetării;
- i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- k) neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii activității la un proiect de cercetare, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale rapoartelor de evaluare, sesizărilor, rapoartelor de cercetare etc.;
- n) publicarea sau finanțarea repetată a aceluși rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri ne semnificative;
- o) nerecunoașterea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare;
- p) nerecunoașterea erorilor proprii;
- q) difuzarea rezultatelor proprii într-o manieră iresponsabilă, cu exagerări și repetări;
- r) nerespectarea clauzelor granturilor, contractelor, protocoalelor etc.;
- s) împiedicarea unor cercetători în activitatea lor sau favorizarea altora;
- t) însușirea nemeritată a calității de autor.

Art.8 (1) Progresul cunoașterii este bazat pe libertatea modului de desfășurare a activității de cercetare - dezvoltare. Această libertate nu trebuie să afecteze:

- a) respectarea demnității și a drepturilor omului;
- b) protecția animalelor;
- c) protejarea mediului ambiant.

(2) Modul de desfășurare a activității de cercetare-dezvoltare are la bază respectul față de integritatea individuală, față de diversitatea culturală și față de diversitatea de opinii ce apare în știință.

Art.9 Personalul de cercetare-dezvoltare nu trebuie să-și realoce părți ale proiectului de cercetare-dezvoltare din alte țări numai pe considerentul că în acele țări standardele etice sunt mai reduse în comparație cu țara gazdă.

Art.10 Libertatea modului de desfășurare a activității de cercetare-dezvoltare se asigură prin:

- a) accesul liber la sursele de informare;
- b) schimbul liber de idei;
- c) neamestecul factorului politic în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- d) necenzurarea produselor cercetării-dezvoltării.

Art.11(1) Cinstea cercetătorului față de propria persoană și față de ceilalți cercetători, constituie un element de bază pentru buna conduită în cercetarea științifică. Necinstea conduce la o imagine nepotrivită a științei și poate altera încrederea reciprocă a cercetătorilor.

(2) Onestitatea cercetătorului științific asigură respectarea contribuțiilor predecesorilor, concurenților și partenerilor și conduce la diminuarea numărului de erori și exagerări.

(3) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să se comporte astfel încât să construiască, să păstreze și să consolideze încrederea publicului în onestitatea, corectitudinea și imparțialitatea sa în desfășurarea activităților de cercetare-dezvoltare sau în alte activități în care este implicată cercetarea-dezvoltare. În acest sens, aceștia nu trebuie să accepte cadouri, servicii, avantaje de natură materială sau personală, alte foloase necuvenite. De asemenea, trebuie să respingă orice tentativă de influențare în scopul abaterii de la buna conduită.

(4) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să evite orice activitate care i-ar putea afecta credibilitatea, obiectivitatea și imparțialitatea.

Art.12 Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să respingă și să nu accepte posibile conflicte de interes. Pentru evitarea unor astfel de situații, personalul de cercetare-dezvoltare are următoarele obligații:

a) să furnizeze informații legate de interesele financiare relevante pentru activitățile de cercetare-dezvoltare;

b) să furnizeze la cerere, informații privind implicarea în organizații bazate pe valori religioase sau politice care ar putea să influențeze activitatea de cercetare-dezvoltare;

c) să declare imediat conflictul de interese în care s-ar putea afla la un moment dat și să-și clarifice poziția față de această situație.

Art.13 (1) Cooperarea și colegialitatea în grupurile de cercetare-dezvoltare reprezintă o protecție față de erorile științifice și față de fraudă, asigurând transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice.

(2) Cooperarea trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce constructive și verificarea reciprocă a rezultatelor.

Art.14 Presiunea exercitată negativ asupra cercetătorilor pentru creșterea numărului de produse științifice este de neacceptat. Presiunea de acest fel se poate reflecta în scăderea calității cercetării științifice și a produselor (rezultatelor) acesteia.

Art.15(1) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să clarifice gradul de incertitudine sau de risc, în raport cu rezultatul cercetării, respectiv să evalueze eventualele consecințe asupra sănătății, societății sau mediului și să furnizeze informații relevante pentru luarea în discuție a principiului precauției.

(2) Personalul de cercetare-dezvoltare este responsabil pentru asigurarea unui cadru corect de deliberare în ceea ce privește aplicarea principiului precauției.

Art.16(1) Datele care au condus la ieșirea pe piață a produsului științific trebuie păstrate, în condiții de siguranță, pe toată durata stabilită de unitatea sau instituția de cercetare-dezvoltare.

(2) Datele trebuie să permită reproductibilitatea produsului științific și în alte grupuri de cercetare, cu excepția datelor secrete sau protejate prin instrumente ale proprietății intelectuale precum și prin reglementari specifice informațiilor clasificate.

Art.17(1) Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării-dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită în cercetare.

(2) Îndoiala asupra propriilor rezultate poate conduce la eliminarea erorilor.

Art.18(1) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să respecte întocmai protocoalele experimentale și legislația și să acționeze în conformitate cu cerințele profesiei.

(2) Cercetarea-dezvoltarea nu trebuie să conducă la pagube sociale sau individuale sau pagube asupra mediului.

Art.19 Personalul de cercetare-dezvoltare are datoria de a sesiza conducerea instituției din care face parte atunci când constată că rezultatele cercetării-dezvoltării au un efect negativ asupra societății, sau sunt constatate abateri de la normele morale.

Art.20 Sabotajul în cercetarea științifică reprezintă o crimă instituțională sau individuală și se pedepsește conform legislației în vigoare.

CAPITOLUL 5. RESPONSABILITĂȚI

Art.21 Relațiile ce se stabilesc în exercitarea activităților de cercetare-dezvoltare:

(1) Relațiile ce se stabilesc între personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să se bazeze pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională.

(2) Personalul de cercetare-dezvoltare recunoaște și respectă competențele profesionale în vederea asigurării unei bune colaborări.

Art.22 În toate etapele carierei sale, personalul de cercetare-dezvoltare are responsabilitatea de a-și îmbunătăți continuu pregătirea profesională, actualizând și dezvoltând regulat capacitățile și competențele din domeniul său științific, precum și cele interdisciplinare.

Art.23 (1) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să cunoască obiectivele prevăzute în Strategia națională de cercetare-dezvoltare, în misiunea Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov și să contribuie la realizarea acestora.

(2) Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să cunoască reglementările privitoare la dreptul de proprietate intelectuală și la exigențele și condițiile oricărui sponsor sau finanțator, independent de natura contractului lor.

Art.24 Personalul de cercetare-dezvoltare trebuie să aibă o atitudine proactivă față de societate și să acționeze pentru aplicarea rezultatelor de cercetare-dezvoltare în beneficiul societății.

Art.25 Autorii unui produs științific sunt responsabili în mod solidar sau individual, după caz, pentru rezultatele științifice. Calitatea de autor onorific nu este acceptată.

Art.26 Responsabilitatea pentru folosirea corectă a fondurilor de cercetare revine atât personalului de cercetare-dezvoltare, cât și Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov.

CAPITOLUL 6. PROCEDURI PENTRU SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Art.27 Abateri de la buna conduită se constată în două etape succesive: investigația și ancheta.

Art.28(1) Investigația reprezintă prima etapă și are rolul de a constata faptele referitoare la abaterile de la buna conduită.

(2) Investigația se declanșează în maxim 7 zile lucrătoare de la primirea unei sesizări, după informarea în scris a persoanei/persoanelor suspectă/e de abateri de la buna conduită, cu privire la această situație.

(3) Investigația trebuie să se deruleze plecând de la prezumția de nevinovăție a persoanei/persoanelor suspectă/e de conduită științifică necorespunzătoare, cu asigurarea protecției persoanei care a făcut sesizarea.

(4) Investigația se încheie în maxim 30 de zile, cu un raport al comisiei de investigație, din care trebuie să rezulte dacă sesizarea are temei sau nu. Raportul se înaintează conducerii unității sau instituției de cercetare-dezvoltare, care îl trimite Comisiei de anchetă. Comisia de investigație și de anchetă se numesc prin decizia directorului general al INCDCSZ Brașov.

Art.29(1) Ancheta se declanșează în maxim 7 zile lucrătoare de la aprobarea raportului comisiei de investigație, de către conducerea unității sau instituției de cercetare-dezvoltare.

(2) Ancheta care durează maxim 30 de zile, se realizează pe baza audierilor, înregistrărilor de probe și a altor mijloace specifice.

(3) Ancheta se desfășoară asigurând protecția persoanei/persoanelor suspectă/e de conduită științifică necorespunzătoare și a persoanei care a depus sesizarea, urmărindu-se protecția prestigiului unității sau instituției de cercetare-dezvoltare.

(4) Ancheta se încheie cu un raport al comisiei de anchetă, care se transmite conducerii Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov. Pentru cazurile de conduită științifică necorespunzătoare dovedite, raportul trebuie să conțină recomandări și propuneri de sancționare.

(5) Conducerea instituției sau unității de cercetare-dezvoltare comunică persoanei/persoanelor suspectă/e de conduită științifică necorespunzătoare rezultatul anchetei și după caz, sancțiunile propuse, în maxim 3 zile de la aprobarea Raportului Comisiei de anchetă.

(6) Persoana găsită vinovată poate să se adreseze Consiliului Național de Etică, care verifică contestația și face în termen de 30 de zile, recomandări de soluționare și/sau de aplicare a soluțiilor, pe care le transmite petentului, conducerii instituției sau unității de cercetare-dezvoltare.

Art.30 Constituie abatere de la prezentul Cod orice nerespectare a normelor fundamentale și a standardelor profesionale de bună conduită a personalului de cercetare-dezvoltare.

Art.31(1) Sancțiunile au și rolul de a preveni cazurile de abatere de la conduita științifică necorespunzătoare, de a păstra prestigiul cercetării științifice și al unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare.

(2) Sancțiunile sunt:

A. Morale:

- a) - interdicția de participare la competiția de obținere a finanțării proiectelor de cercetare;
- b) - interdicția de a face parte din diverse comisii (de evaluare, de acordarea de fonduri etc.).

B. Disciplinare:

- a) prevăzute în Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare;
- b) prevăzute în Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare și inovare, constatate și dovedite, conducerea Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Cartof și Sfeclă de Zahăr Brașov poate aplica următoarele sancțiuni:

- a) îndepărtarea persoanei/persoanelor din echipa de realizare a proiectului;
- b) schimbarea responsabilului de proiect;
- c) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea regulilor de bună conduită;
- d) mustrare scrisă;
- e) retrogradarea din funcție;
- f) suspendarea din funcție;
- g) concedierea.

(4) Toate sancțiunile aplicate pentru nerespectarea bunei conduite și încălcarea normelor etice vor fi făcute publice, prin mijloace scrise sau electronice.

Art.32 Sancțiunile prevăzute la art. 31 nu absolvă pe cei vinovați de aplicarea altor prevederi ale legislației în vigoare.